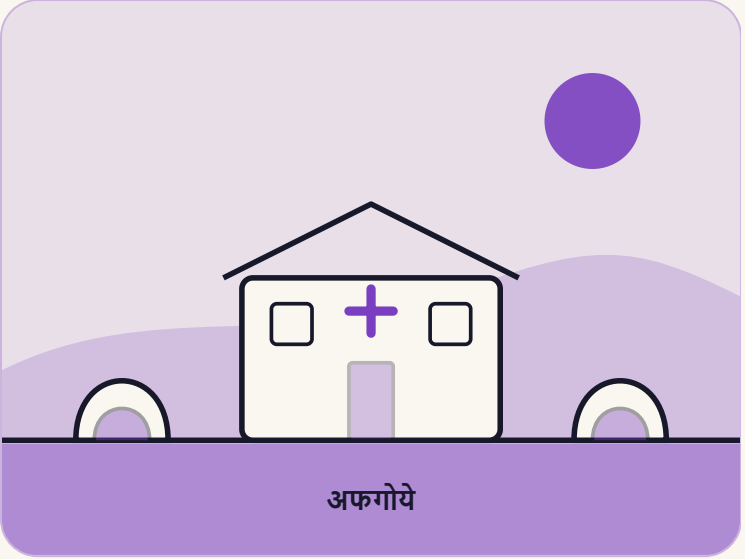

सोमालिया

90,000 अनोळखी लोकांना आसरा देणाऱ्या डॉक्टर

जेव्हा सोमालिया युद्धाच्या आगीत होरपळत होता, तेव्हा एका डॉक्टरने आपल्या शेताचे सुरक्षित शहरात रूपांतर केले. त्यांनी कधीही कोणाला परत पाठवले नाही.

कुठे अफगोये कॉरिडॉर, लोअर शबेले

कोण डॉ. हावा अब्दी, एक डॉक्टर व वकील, आणि त्यांच्या मुली

केव्हा 1983 ते 2020

4 मिनिटांचे वाचन

गोष्ट

हावा अब्दी यांचा जन्म सोमालियातील मोगादिशू येथे झाला. जेव्हा त्यांच्या आईचे निधन झाले, तेव्हा त्या अवघ्या बारा वर्षांच्या होत्या. त्यांच्या आईचा मृत्यू बाळंतपणात झाला होता. या दुःखाने त्यांचे मन तुटले, पण त्यांना एक ध्येय दिले. त्यांनी डॉक्टर बनण्याचा निश्चय केला. त्यांना इतर मातांना वाचवायचे होते.

त्यांचे वडील मोगादिशूच्या बंदरावर काम करत होते. त्यांनी त्यांच्या स्वप्नाला पाठिंबा दिला. 1964 मध्ये त्यांना कीवमध्ये वैद्यकीय शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती मिळाली. त्यांनी कठोर परिश्रम केले आणि 1971 मध्ये पदवी मिळवली. त्या सोमालियातील पहिल्या महिला स्त्रीरोगतज्ज्ञांपैकी एक बनल्या. नंतर त्यांनी रात्रीचा अभ्यास करून कायद्याची पदवीही मिळवली.

धुळीत उभारलेला एक दवाखाना

1983 मध्ये डॉ. अब्दी यांनी एक लहान ग्रामीण दवाखाना सुरू केला. त्यांनी अफगोयेजवळ आपल्या कुटुंबाच्या वडिलोपार्जित जमिनीवर तो उभारला. हे शेत मोगादिशूपासून सुमारे तीस किलोमीटर अंतरावर होते. सुरुवातीला दवाखान्यात फक्त एकच खोली होती. त्या दररोज सुमारे चोवीस महिलांवर उपचार करत असत. त्यातील बहुतांश गरीब शेतकरी महिला होत्या ज्यांनी कधीही डॉक्टर पाहिले नव्हते.

एखाद्या रुग्णाकडे पैसे नसल्यास डॉ. अब्दी काहीही शुल्क घेत नसत. त्या मोफत औषधे देत आणि सुरक्षित बाळंतपण करत. आठ वर्षे त्यांनी ही शांत सेवा सुरू ठेवली. त्यांनी शेतात फळझाडे लावली आणि मका पिकवला. आयुष्य शांत आणि सुरळीत चालू होते.

जेव्हा युद्ध आले

1991 मध्ये सोमालियाचे सरकार कोसळले. एका भीषण गृहयुद्धाने देशाला उद्ध्वस्त केले. मोगादिशूच्या रस्त्यांवर बंदुकांचा वावर वाढला. सशस्त्र टोळ्यांनी घरांवर हल्ले केले आणि शेजारी शेजाऱ्यांच्या विरोधात गेले. अनेक शिकलेले डॉक्टर आणि

शिक्षक परदेशात पळून गेले. डॉ. अब्दीही देश सोडून जाऊ शकल्या असत्या. त्यांच्याकडे वैद्यकीय पदव्या होत्या आणि युरोपमध्ये मित्र होते.

त्यांच्या आजीने त्यांना तिथेच थांबायला सांगितले. त्यांनी हावा यांना सांगितले की गरीब कुटुंबांकडे जाण्यासाठी दुसरी कोणतीही जागा नाही. डॉ. अब्दी यांनी आपल्या शेतातच राहण्याचा निर्णय घेतला. लवकरच भयभीत कुटुंबे मोगादिशूच्या रस्त्याने चालत येऊ लागली. त्यांनी डोक्यावर छोट्या गाठोडी घेतल्या होत्या. त्यांची घरे उद्ध्वस्त झाली होती. डॉ. अब्दी यांनी आपले दरवाजे उघडले आणि त्यांचे स्वागत केले.

1992 मध्ये सोमालियात भयानक दुष्काळ पडला. अन्न संपले आणि लोक भुकेने मरू लागले. डॉ. अब्दी यांनी कोणालाही परत पाठवण्यास नकार दिला. त्यांनी धान्य खरेदी करण्यासाठी कुटुंबाचे सोन्याचे दागिने विकले. त्यांनी भुकेल्या मुलांना भरवण्यासाठी मका आणि दूध खरेदी केले.

दररोज सकाळी त्या मृतांना पुरण्यात मदत करत असत. काही दिवसांत त्यांनी पन्नास लोकांना पुरले. तरीही त्या जिवंतांवर उपचार करत राहिल्या. त्यांनी प्रत्येक कुटुंबाला तंबू ठोकण्यासाठी मोफत जागा दिली. पिण्याच्या स्वच्छ पाण्यासाठी त्यांनी विहिरी खोदल्या. महिलांनी लाकूड आणि कापडाच्या साहाय्याने घुमटाकार घरे बांधली. ते शेत एका गजबजलेल्या आश्रयस्थानात बदलले.

मी एक स्त्री आहे, होय. पण मी एक डॉक्टर आहे. तुम्ही समाजासाठी काय केले आहे?

सशस्त्र लढाऊ सैनिकांना डॉ. हावा अब्दी, 2010

शांततेचे दोन नियम

2000 च्या दशकाच्या अखेरीस, शेतावर सुमारे नव्वद हजार लोक राहत होते. त्याचे एका छोट्या शहरात रूपांतर झाले होते. तेथे राहणाऱ्यांमध्ये बहुतांश महिला आणि मुले होती. डॉ. अब्दी यांनी तेथे येणाऱ्या प्रत्येकासाठी दोन कडक नियम केले.

पहिला, कोणीही लोकांना टोळ्यांमध्ये किंवा जमातींमध्ये विभागू शकत नव्हते. सोमालियात टोळीयुद्ध हेच युद्धाचे मुख्य कारण होते. डॉ. अब्दी यांनी टोळ्यांच्या चर्चेवर पूर्णपणे बंदी घातली. त्यांच्या छावणीत प्रत्येक जण फक्त सोमाली होता. जर कोणी टोळीचा वाद सुरू केला, तर सुरक्षक त्याला बाहेर हाकलून देत.

दुसरा, कोणताही पुरुष आपल्या पत्नीला मारहाण करू शकत नव्हता. डॉ. अब्दी यांनी एका लहान गोदामाचे तुरुंगात रूपांतर केले. जर एखाद्या पुरुषाने महिलेवर हात उचलला, तर सुरक्षक त्याला गोदामात बंद करत. गावातील वडीलधाऱ्यांनी निकाल लावेपर्यंत तो तिथेच राहायचा. युद्धखोरांच्या राजवटीत, महिलांना त्यांच्या दरवाजांमागे सुरक्षितता लाभली.

90,000

शिखरावर आश्रय
घेतलेले लोक

400

त्यांच्या
रुग्णालयातील
खाटा

850

छावणीतील
शाळेत शिकणारी
मुले

37

सेवेची वर्षे

बंदुकांशी मुकाबला

तो दवाखाना चारशे खाटांच्या रुग्णालयात बदलला. डॉ. अब्दी यांच्या दोन मुली, देको आणि अमिना, यांनी परदेशात वैद्यकीय शिक्षण घेतले. दोन्ही मुली आईच्या खांद्याला खांदा लावून काम करण्यासाठी परतल्या. त्यांनी सशस्त्रक्रिया केल्या आणि स्थानिक परिचारिकांना प्रशिक्षण दिले. त्यांनी आठशे पन्नास मुलांसाठी एक प्राथमिक शाळा सुरू केली. त्यातील बहुतेक विद्यार्थी लहान मुली होत्या.

मे 2010 मध्ये शेकडो सशस्त्र लढाऊ सैनिकांनी छावणीवर हल्ला केला. ते एका अतिरेकी गटाचे होते. त्यांनी ट्रक आणि मशीनगन घेऊन रुग्णालयाला वेढा घातला. त्यांनी डॉ. अब्दी यांना चाव्या स्वाधीन करण्याचा हुकूम दिला. त्यांचे म्हणणे होते की एका वृद्ध महिलेला रुग्णालय चालवण्याचा अधिकार नाही.

डॉ. अब्दी जराही डगमगल्या नाहीत. त्यांच्याकडे बंदुका नव्हत्या, पण त्यांनी त्या तरुण कमांडरच्या डोळ्यांत पाहिले. त्यांनी त्याला सांगितले की त्या कित्येक दशकांपासून सोमालियाची सेवा करत आहेत. मग त्यांनी विचारले की त्याने आपल्या

लोकांसाठी कधी काय केले आहे.

सैनिकांनी दवाखान्याची नासधूस केली आणि त्यांना घरात नजरकैदेत ठेवले. पण डॉ. अब्दी यांनी गुप्तपणे एक फोन मिळवला. त्यांनी जगभरातील पत्रकार, मदत संस्था आणि सहकाऱ्यांना फोन लावले. दरम्यान छावणीतील शेकडो महिलांनी निषेध मोर्चा काढला. त्यांनी बंदुकधाऱ्यांना वेढले आणि त्यांच्या सुटकेची मागणी केली.

संतापलेल्या मातांनी घेरल्यामुळे ते सैनिक लज्जित झाले. त्यांनी माघार घेतली आणि छावणी सोडली. निघून जाण्यापूर्वी तर त्या कमांडरने डॉ. अब्दी यांना चक्क लेखी माफीनामा लिहून दिला.

डॉ. हावा अब्दी यांनी सदतीस वर्षे विस्थापित कुटुंबांची सेवा केली. ऑगस्ट 2020 मध्ये वयाच्या त्र्याहत्तराव्या वर्षी मोगादिशू येथे त्यांचे निधन झाले. त्यांच्या मुली आजही त्यांचे कार्य पुढे नेत आहेत. धुळीने माखलेल्या जमिनीच्या तुकड्यावर एका महिलेने सिद्ध केले की करुणा युद्धापेक्षा कितीतरी पटीने शक्तिशाली आहे.

केव्हा काय घडलं

- **1983** डॉ. हावा अब्दी आपल्या कौटुंबिक शेतावर एका खोलीचा दवाखाना सुरू करतात.
- **1991** गृहयुद्ध सुरू होते आणि विस्थापित कुटुंबे त्यांच्या जमिनीवर आश्रय घेतात.
- **1992** दुष्काळ पडतो आणि अन्न खरेदी करण्यासाठी त्या कौटुंबिक दागिने विकतात.
- **2010** सशस्त्र अतिरेकी रुग्णालयावर हल्ला करतात, पण त्या जाण्यास नकार देतात.
- **2012** त्यांना नोबेल शांतता पुरस्कारासाठी नामांकित केले जाते.
- **2020** 73 व्या वर्षी डॉ. अब्दी यांचे निधन होते आणि त्यांच्या मुली फाउंडेशनचे नेतृत्व करतात.

प्रकरण दुसरे

ही गोष्ट खास का आहे

बहुतांश मदत छावण्या विदेशी संस्था किंवा सैन्याद्वारे चालवल्या जातात. ही छावणी एका एकट्या सोमाली महिला डॉक्टर आणि त्यांच्या मुलींनी उभारली आणि तिचे रक्षण केले.

कित्येक दशके त्यांनी नव्वद हजार लोकांना युद्धखोर, दुष्काळ आणि टोळ्यांच्या द्वेषापासून सुरक्षित ठेवले.

आमचं मत

धैर्य नेहमी हातात शस्त्र धरत नाही. कधीकधी ते दवाखान्याचे दार उघडे ठेवते आणि मागे हटण्यास नकार देते.

प्रकरण तिसरे

आपण काय शिकू शकतो

1 तुमच्याकडे जे आहे, जिथे आहात, तिथूनच सुरुवात करा
डॉ. अब्दी यांनी रुग्णालयाच्या इमारतीची वाट पाहिली नाही. त्यांनी आपल्या शेतावर एका खोलीतून सुरुवात केली.

हे करून पाहा: तुमचे एक कौशल्य निवडा. या आठवड्यात शेजाऱ्याला मदत करण्यासाठी त्याचा वापर करा.

2 सुरुवातीलाच स्पष्ट नियम ठरवा

त्यांनी टोळीवाद आणि कौटुंबिक हिंसाचारावर बंदी घालून नव्वद हजार लोकांना शांततेत ठेवले.

हे करून पाहा: आपल्या कुटुंबासाठी किंवा टीमसाठी आदराचे दोन साधे नियम लिहा.

3

दडपशाही करणारे तुमचे काम हिरावून घेऊ पाहत असतील, तेव्हा ठाम राहा

शेकडो सशस्त्र सैनिकांसमोर निःशस्त्र उभ्या राहून त्यांनी कमांडरच्या डोळ्यांत पाहिले आणि मागे हटण्यास नकार दिला.

हे करून पाहा: या आठवड्यात एखाद्या अयोग्य मागणीला शांतपणे आणि नम्रपणे 'नाही' म्हणण्याचा सराव करा.

4

पुढील पिढीला ही मशाल पुढे नेण्यासाठी तयार करा

त्यांच्या दोन्ही मुलींनी वैद्यकीय शिक्षण घेतले आणि रुग्णालयाची धुरा सांभाळण्यासाठी त्यांच्यासोबत परतल्या.

हे करून पाहा: आपल्या आयुष्यातील एखाद्या तरुणाला एक व्यावहारिक कौशल्य शिकवा जे तुम्ही दररोज वापरता.

मनात ठेवण्यासारखा एक विचार

धैर्य नेहमी हातात शस्त्र धरत नाही. कधीकधी ते दवाखान्याचे दार उघडे ठेवते.

स्रोत (इंग्रजीत)

The Guardian

[The doctor undaunted by Somalia's insurgents](#)

Face2Face Africa

[The heroic Hawa Abdi, one of Somalia's first female obstetricians who saved thousands during the civil war](#)

TED

[Mother and daughter doctor-heroes](#)

Dr. Hawa Abdi Foundation

[Keeping Hope Alive](#)

तथ्य-तपासणी टीप: छावणीतील लोकसंख्या 2010 ते 2011 च्या शिखरावर सुमारे 90,000 नोंदवली गेली होती, जरी दुष्काळ आणि संघर्षाने ही संख्या बदलत राहिली. सूत्रांनुसार मे 2010 च्या हल्ल्यात सैनिकांची संख्या शेकडो ते 750 दरम्यान होती. त्यांच्या दोन्ही मुली डॉक्टर आहेत: देको मोहम्मद (ज्यांना देको अदन म्हणूनही ओळखले जाते) आणि अमिना मोहम्मद. “आमचं मत” असलेल्या ओळी आमचं स्वतःचं विश्लेषण आहे. बाकी सर्व माहिती वरील स्रोतांमधून घेतली आहे.